

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Декан соціально-гуманітарного
факультету
Оксана ГОМОТЮК

_____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

В.о. проректора з науково-
педагогічної роботи
Виктор ОСТРОВЕРХОВ

_____ 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни «ІСТОРІЯ МИСТЕЦТВА»**

ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський)

галузі знань – 02 «Культура і мистецтво»

спеціальність – 022 «Дизайн»

освітньо-професійна програма – «Графічний дизайн»

Кафедра інформаційної та соціокультурної діяльності

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. заняття (год.)	ІРС	Тренінг КШЗ	Самост. робота (год.)	Разом	Іспит (сем.)
денна	1	1	30	30	3	4	30	180	залік, 1 іспит, 2
		2	32	14	3	4	30		

31.08.2023

Тернопіль – ЗУНУ
2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 02 «Культура і мистецтво» спеціальності 022 «Дизайн», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 10 від 23.06.2023 р.).

Робочу програму розробила професор кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності, доктор архітектури Оксана Дячок.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності (протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.)

Зав. кафедри, канд. іст. наук, доцент

Ірина НЕДОШИТКО

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Дизайн», протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.

Керівник ГЗС

Роман П'ЄХ

Гарант ОПП

Роман П'ЄХ

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ МИСТЕЦТВА»**

1. Опис дисципліни «Історія мистецтва»

Дисципліна «Історія мистецтва»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 6	Галузь знань: 02 Культура і мистецтво	Статус дисципліни <i>обов'язкова</i> Мова навчання <i>українська</i>
Кількість залікових модулів – 1 семестр – 3 2 семестр – 4	Спеціальність: 022 Дизайн	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 1, 2</i>
Кількість змістових модулів – 4: 1 семестр – 2; 2 семестр – 2.	Освітньо-професійна програма: «Графічний дизайн»	Лекції: <i>1 семестр – 30 год.</i> <i>2 семестр – 32 год.</i> Практичні заняття: <i>1 семестр – 30 год.</i> <i>2 семестр – 14 год.</i>
Загальна кількість годин – 180 год. 1 семестр – 90 год. 2 семестр – 90 год.	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: <i>1 семестр – 30 год.</i> <i>2 семестр – 30 год.</i> Тренінг, КПЗ: <i>1 семестр – 4 год.</i> <i>2 семестр – 4 год.</i> Індивідуальна робота: <i>1 семестр – 3 год.</i> <i>2 семестр – 3 год.</i>
Тижневих годин – 6, з них аудиторних – 4		Вид підсумкового контролю: <i>1 семестр – залік,</i> <i>2 семестр – екзамен</i>

2. Мета і завдання дисципліни «Історія мистецтва»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Мета вивчення курсу «Історія мистецтва» – ознайомити студентів із світовими та українськими досягненнями у сфері образотворчого мистецтва та архітектури, розкрити сутність мистецтва як форми суспільної свідомості, методу естетичного та морального виховання, засобу образного пізнання навколишнього світу; розкрити сутність та витoki українського мистецтва як форми суспільної свідомості, ідентифікації нації, методу естетичного, патріотичного та морального виховання.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

- об'єднання характеристики епохи з глибоким і конкретним аналізом кожного твору в його ідейно-художній єдності;
- розгляд мистецьких творів як вияв історичного процесу розвитку світового мистецтва в тісному зв'язку з минулим і майбутнім;
- показ єдності всесвітньо-історичного, загальнолюдського та національного розвитку мистецької культури.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ЗК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК07. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ПК05. Здатність застосовувати знання історії українського і зарубіжного мистецтва та дизайну в художньо-проектній діяльності.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Курс «Історія мистецтва» має зв'язки з «Історією та культурою України», «Філософією», «Політологією», «Історією та теорією дизайну», «Збереження культурної спадщини».

2.5. Результати навчання.

РН01. Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.

РН07. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень.

РН13. Знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну.

РН14. Використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації та творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні практики.

РН15. Розуміти українські етнокультурні традиції у стильових вирішеннях об'єктів дизайну, враховувати регіональні особливості етнодизайну у мистецьких практиках.

3. Програма дисципліни «Історія мистецтва»

Змістовий модуль 1

Виникнення та особливості мистецтва Стародавнього світу.

Тема 1. Вступ. Види і жанри мистецтва.

Тема 2. Найдавніше мистецтво.

Тема 3. Найдавніше мистецтво на території України.

Тема 4. Мистецтво Стародавнього світу.

Тема 5. Античне мистецтво.

Тема 6. Мистецтво Стародавнього Сходу.

Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Типи мегалітичної архітектури.
2. Характеристика мистецтва стародавніх цивілізацій.

Змістовий модуль 2

Мистецтво Середніх віків та епохи Відродження

Тема 7. Візантійське мистецтво.

Тема 8. Романський та готичний стиль у мистецтві європейського Середньовіччя.

Тема 9. Відродження в Італії та на півночі Європи.

Тема 10. Українське мистецтво XIV – першої половини XVII ст.

Питання, винесені на самостійне опрацювання:

1. Внесок візантійської художньої культури в мистецтво середньовічної Європи і культуру Київської Русі.
2. Мистецтво мініатюри Середньовіччя.
3. Маньєризм і протобароко як епілог розвитку ренесансної художньої культури.

Змістовий модуль 3

Мистецтво XVII-XIX століття.

Тема 11. Мистецтво Італії XVII-XVIII ст. Мистецтво Фландрії і Голландії XVII ст.

Тема 12. Мистецтво Іспанії XVII-XVIII ст. та Франції XVII – першої пол. XIX ст. Мистецтво Англії та Німеччини XVIII – першої пол. XIX ст.

Тема 13. Українське мистецтво другої половини XVII – першої половини XIX ст.

Питання, винесені на самостійне опрацювання:

1. Творчість Ф. Гальса – основоположника реалістичного портрету XVII ст. і розвиток голландської національної школи мистецтва.
2. Творчість художників – романтистів.
3. Скульптор Пінзель та його співпраця з архітектором Б. Меретином.
4. Романтизм в образотворчому мистецтві України.

Змістовий модуль 4

Мистецтво другої половини XIX ст. – початку XXI ст.

Тема 14. Реалістичне мистецтво другої пол. XIX ст. Імпресіонізм, нео- та постімпресіонізм як напрями у мистецтві.

Тема 15. Стиль модерн та пізній модерн у мистецтві на рубежі XIX-XX ст.

Тема 15. Напрями та течії мистецтва XX ст. – поч. XXI ст.

Тема 16. Сучасне українське мистецтво. Мистецтво Тернопільщини.

Питання, винесені на самостійне опрацювання:

1. Г. Нарбут – засновник нової школи української графіки.
2. Мистецтво української діаспори.
3. Сучасна українська графіка.

**4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Історія мистецтва»
Розподіл навчальних годин за модулями
(денна форма навчання)**

Тема	Кількість годин						
	Лекції	Практ. заняття	Інд. робота	Тренінг КПЗ	Сам. робота	Контрольні заходи	
Змістовий модуль 1							
Виникнення та особливості мистецтва Стародавнього світу							
Тема 1. Вступ. Види і жанри мистецтва	2	2	–	2		Поточне опитування	
Тема 2. Найдавніше мистецтво.	2	2					Поточне опитування, завдання
Тема 3. Найдавніше мистецтво на території України.	2	2			4		Дискусія
Тема 4. Мистецтво Стародавнього світу.	2	2			4		Поточне опитування
Тема 5. Античне мистецтво.	4	4			4		Дискусія
Тема 6. Мистецтво Стародавнього Сходу.	2	4			4		Тестування, модульна контрольна робота
Змістовий модуль 2							
Мистецтво Середніх віків та епохи Відродження							
Тема 7. Візантійське мистецтво.	4	2	–	2	4	Поточне опитування	
Тема 8. Романський та готичний стиль у мистецтві європейського Середньовіччя.	4	4	–		4	Тестування	
Тема 9. Відродження в Італії та на півночі Європи.	4	4	–		4	Поточне опитування	
Тема 10. Українське мистецтво XIV – першої половини XVII ст.	4	4	3		4	Поточне опитування, ректорська контрольна робота	
Загалом за 1 сем.	30	30	3	4	30		
Підсумковий контроль						залік	
Змістовий модуль 3							
Мистецтво XVII-XIX століття							
Тема 11. Мистецтво Італії XVII-XVIII ст. Мистецтво Фландрії і Голландії XVII ст.	4	2	–	2	4	Поточне опитування	
Тема 12. Мистецтво Іспанії XVII-XVIII ст. та Франції XVII – першої пол. XIX ст. Мистецтво Англії та Німеччини XVIII – першої пол. XIX ст.	4	2	–		6	Поточне опитування	

Тема 13. Українське мистецтво другої половини XVII – першої половини XIX ст.	4	2	–		4	Поточне опитування, модульна контрольна робота
Змістовий модуль 4 Мистецтво другої половини XIX ст. – початку XXI ст.						
Тема 14. Реалістичне мистецтво другої пол. XIX ст. Імпресіонізм, нео- та постімпресіонізм як напрями у мистецтві.	4	1	–	2	4	Поточне опитування
Тема 15. Стиль модерн та пізній модерн у мистецтві на рубежі XIX-XX ст.	4	1	–		4	Поточне опитування
Тема 16. Напрями та течії мистецтва XX ст. – поч. XXI ст.	6	2	–		4	Дискусія
Тема 17. Сучасне українське мистецтво. Мистецтво Тернопільщини.	6	2	3		4	Поточне опитування, ректорська контрольна робота
Загалом за 2 сем.	32	14	3	4	3	
Підсумковий контроль	Екзамен					

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття № 1

Тема: Вступ Види і жанри мистецтва.

Мета: ознайомити студентів з видами і жанрами образотворчого мистецтва.

Питання для обговорення

1. Поняття «**Стилю епохи**».
2. Види скульптури.
3. Види живопису.
4. Декоративно-прикладні види мистецтв.
5. Народне мистецтво – важлива галузь, феномен матеріальної і духовної культури народу.

Практичне заняття № 2

Тема: Найдавніше мистецтво.

Мета: ознайомити студентів з найдавнішим первісним мистецтвом .

Питання для обговорення

1. Виникнення мистецтва. Мистецтво епохи палеоліту.
2. Мистецтво епохи мезоліту як новий етап у розвитку первіснообщинної творчості. Наскельні зображення неолітичних мисливців, неолітичні петрогліфи.
3. Мистецтво епохи бронзи.
4. Мистецтво епохи заліза. Типи мегалітичної архітектури.

Практичне заняття № 3

Тема: Найдавніше мистецтво на території України.

Мета: ознайомити студентів з найдавнішим мистецтвом на території України.

Питання для обговорення

1. Пам'ятки палеоліту.
2. Археологічні знахідки із Кам'яної могили.
3. Культури Трипілья та Північного Причорномор'я.
4. Скіфо-сарматська доба.
5. Античні міста-колонії.
6. Слов'янські ідоли

Завдання:

1. Зробити зарисовки Збручанського ідола Святовита.

Практичне заняття № 4

Тема. Мистецтво Стародавнього світу.

Мета: ознайомити студентів з культурою і мистецтвом Межиріччя та мистецтвом Стародавнього Єгипту.

1. Особливості образотворчого мистецтва Шумеру. Скульптурні зображення та рельєфи. Настінний живопис. Мистецтво будівництва. Роль цегли в оформленні архітектурних споруд. Прийоми ювелірного мистецтва шумерів.
2. Релігійне начало мистецтва Вавилону. Характерні риси житла городян. Храмова та палацова архітектура.
3. Великі гробниці фараонів, храми та настінний розпис.

Питання для обговорення

1. Одне і чудес світу – сади Семіраміди.
2. Вавилонська вежа.
3. Характерний тип шумеро-вавилонського храму, що має вигляд багатоярусної вежі.
4. Спорідненість та відмінність культури шумеро-акадських держав.
5. Витоки давньоєгипетського мистецтва. Домінантна роль архітектури. Формування специфічних єгипетських рис в архітектурі та образотворчому мистецтві.
6. Утворення канонічних систем у скульптурі та живописі. Культ поховання для єгипетського мистецтва. Образ фараона та його оточення в скульптурі Стародавнього царства.
7. Типи храмового будівництва в епоху Середнього царства. Типологія храмів епохи Нового царства. Значення реформи Ехнатона IV для розвитку мистецтва. Пошуки правдоподібності та життєвості зображень і проблема канону. Єгипетське мистецтво за послідовників Ехнатона.

Завдання:

- 1.Зробіть зарисовки типового храму – зикурата.
- 2.Назвіть і зробіть зарисовки відомих храмових комплексів Стародавнього Єгипту та вкажіть їх спільні риси.

Практичне заняття № 5

Тема: Античне мистецтво

Мета: дослідити значення античного мистецтва та його вплив на культуру багатьох країн з давніх часів до сучасності.

Питання для обговорення

1. Періоди античної цивілізації.
2. Палаці у Кносі, Мікенах.
3. Архітектура та образотворче мистецтво міст-держав Афін і Спарти.
4. Класична ордерна система в архітектурі та типи храмів.
5. Система регулярного планування міст Стародавньої Греції.
6. Афінський Акрополь - найвідоміший акрополь у світі, його головні храми.
7. Грецька скульптура та кераміка.
8. Мистецтво Римської республіки, його практично-розсудливий характер.
9. Відмінності римського храму від грецького. Розвиток нової будівельної техніки.
10. Римський форум. Типи римського житла

Завдання:

1. Зробити детальні зарисовки доричного, іонічного і коринфського ордерів.

Практичне заняття № 6

Тема: Мистецтво Стародавнього Сходу.

Мета: Ознайомити студентів з культурою Стародавньої Індії та Китаю, найвідомішими мистецькими пам'ятками.

Питання для обговорення

1. Пам'ятки мистецтва Китаю. Зразки і форми стародавнього китайського мистецтва.
2. Старий китайський живопис. Поєднання живопису та каліграфії. Розвиток пейзажного жанру, його особлива роль у китайському живописі.
3. Давнє мистецтво Індії. Міфічні та релігійно-символічні образи індійського мистецтва.
4. Роль і місце скульптури. Монументальна та декоративна скульптура і храмове будівництво Індії. Типи індійського храмового зодчества.
5. Мавзолей Тадж-Махал

Завдання:

Зробити зарисовки найвідоміших мистецьких пам'яток Стародавньої Індії та Китаю.

Практичне заняття № 7

Тема: Візантійське мистецтво.

Мета: Ознайомити студентів з мистецтвом Візантійської держави та її вплив на культуру і мистецтво європейських країн.

Питання для обговорення

1. Античні витоки мистецтва Середніх віків.
2. Зародження християнської доктрини та основ храмового будівництва у Ранньому середньовіччі.
3. Періодизація візантійського мистецтва.
4. Канонічні правила релігійних зображень.
5. Внесок візантійської Художньої культури в мистецтво середньовічної Європи і культуру Київської Русі.

Завдання:

Зробити зарисовки планів двох типів храмів – базилікального типу і центрично-купольних.

Практичне заняття №8

Тема: Романський та готичний стиль у мистецтві європейського Середньовіччя.

Мета: Ознайомити студентів з романським та готичним мистецтвом на території середньовічної Європи.

Питання для обговорення:

1. Художня та образна система скульптурного оздоблення романських соборів. Розвиток вітражу.
2. Спільність і національна самобутність мистецтва романського стилю в країнах Західної й Центральної Європи.
3. Збереження романських традицій і форм у готичній архітектурі Німеччини.
4. Собор святого Віта у Празі.
5. Домінантна роль архітектури як формотворчого мистецтва. Будівельні принципи та стилістичні особливості романської архітектури. Оборонні споруди. Культурна архітектура Німеччини і Франції в XI-XII ст.

6. Франція – батьківщина готики. Архітектурна конструкція готичного собору.
7. Готичне мистецтво Німеччини. Цегляна готика Німеччини.
8. Розширення тематики та засобів вираження готичної скульптури, переважання круглої пластики в скульптурному оздобленні собору.

Завдання:

1. Знайти й замалювати споруди ранньої готики, високої готики і полуменистого стилю

Практичне заняття №9

Тема: Відродження в Італії та на півночі Європи.

Мета: Показати утвердження принципів гуманізму та нового мистецтва в культурі Відродження.

Питання для обговорення:

1. Культура Флоренції XV ст. Зв'язок науки з мистецтвом. Творчість Джотто.
2. Архітектура раннього Відродження. Звернення до античної спадщини. Творчість Ф. Брунеллескі. Започаткування нових типів світських і культових споруд.
3. Скульптура раннього Відродження. Творчість Донателло.
4. Флорентійська школа XV ст. Мазаччо – основоположник ренесансного реалізму в живописі XV ст.
5. Творчість С. Боттічеллі.

Практичне заняття № 10

Тема: Українське мистецтво XIV – першої половини XVII ст.

Мета: Показати досягнення давньоруської культури і мистецтва на території сучасної України.

Питання для обговорення:

1. Будова середньовічних замків.
2. Архітектура Луцького замку.
3. Замок в Острозі.
4. Розбудова Львова, Чигирин, Жовкви та ін.
5. Кам'янець-Подільська фортеця.
6. Сакральна архітектура Тернопільського краю XIV – першої половини XVII ст.

Завдання:

- Зробити зарисовки традиційних українських дерев'яних храмів.

Практичне заняття № 11

Тема: Мистецтво Італії XVII –XVIII ст. Мистецтво Фландрії і Голландії.

Мета: ознайомити студентів з особливостями мистецтва бароко і рококо, відомими митцями епохи.

Питання для обговорення:

1. Особливість стилю бароко.
2. Мистецтво Фландрії 17 ст.
3. Мистецтво Іспанії 17-18 ст.
4. Мистецтво Голландії 17 ст.

Завдання:

Зробити зарисовки фрагменту живописного барокового твору.

Практичне заняття №12

**Тема: Мистецтво Іспанії XVII-XVIII ст. та Франції XVII - першої пол. XIX ст.
Мистецтво Англії та Німеччини XVIII - першої пол. XIX ст.**

Мета:ознайомити студентів з особливостями мистецтва епохи просвітництва в історико-культурному розвитку Європи.

Питання для обговорення:

1. Стилiстичнi етапи французького мистецтва XVII i XVIII ст.
2. Класицизм в мистецтвi європейських країн.
3. Архiтектура класицизму в сакральних комплексах перiоду Просвiтництва.
4. План Версальського комплексу та iнтер'єр палацу.
5. Револуцiйний класицизм в мистецтвi Францiї кiнця XVIII ст.
6. Реалiзм i класицизм у мистецтвi Англiї.
7. Нiмецьке мистецтво першої половини XIX ст.

Завдання:

Описати творчiсть художника досліджуваного перiоду, твори якого найбільше вразили.

Практичне заняття №13

Тема: Українське мистецтво другої половини XVII –першої половини XIX ст.

Мета:ознайомити студентів з особливостями мистецтва класицизму на території сучасної України.

Питання для обговорення:

1. Класицизм в архiтектурi XVIII – першої половини XIX столiття.
Розбудова мiст Причорномор'я.
2. Образотворче мистецтво.
3. Скульптура.
4. Живопис i графiка Тараса Шевченка.

Завдання:

1. Зробити зарисовки фонтанiв на площi Ринок у Львовi.
2. Написати короткий реферат на тему «Шевченко на Тернопiллі».

Практичне заняття №14

Тема: Реалiстичне мистецтво другої половини XIX ст. Iмпресiонiзм, нео- та постiмпресiонiзм як напрями у мистецтвi.

Мета:ознайомити студентів з особливостями мистецтва другої половини XIX ст.

Питання для обговорення:

1. Реалiстичний напрям в європейській лiтературi та образотворчому мистецтвi другої половини XIX столiття.
2. Соцiально-критичнi тенденцiї у творчостi художникiв. Становлення нацiонального пейзажу у творчостi представникiв барбiзонської школи, iх пошуки в галузi плернерного живопису.

3. Тема життя селян у творчості Ж. Ф. Мілле.
4. Характеристика імпресіонізму, нео- та постімпресіонізму.

Практичне заняття № 15

Тема: Стиль модерн та пізній модерн у мистецтві на рубежі XIX-XX століття.
Мета: ознайомити студентів з особливостями мистецтва модерну.

Питання для обговорення:

1. Формування стилю модерн в європейському мистецтві на рубежі XIX-XX ст.
2. Ідея синтезу мистецтва під егідою архітектури. Відхід від еkleктики, пошук індивідуальних архітектурних та планувальних вирішень.
3. Стиль модерн в архітектурі Німеччини, Англії, Бельгії, скандинавських країн.
4. Розвиток символізму та поява стилізаторських тенденцій в європейському образотворчому мистецтві.

Практичне заняття № 16

Тема: Напрями та течії мистецтва XX ст. – поч. XXI ст.

Мета: ознайомити студентів з особливостями та видами сучасного мистецтва.

Питання для обговорення:

1. Поняття «сучасна архітектура». Постмодернізм та пізній модернізм в архітектурі зарубіжних країн.
2. Абстракціонізм, експресіонізм, кубізм, дадаїзм, сюрреалізм, фовізм, футуризм, поп-арт, оп-арт, кінетичне мистецтво та ін. у сучасному мистецтві.

Завдання:

1. Написати есе про художника, творчість якого вразила найбільше.

Практичне заняття № 17

Тема: Сучасне українське мистецтво. Мистецтво Тернопільщини.

Мета: ознайомити студентів з особливостями розвитку мистецтва сучасної України.

Питання для обговорення:

1. Модерн у українському мистецтві.
2. Пошук національного стилю в архітектурі та в мистецтві у період з XIX – поч. XX століття.
3. Тернопільські художники та архітектори та їх вклад у світову культурно-мистецьку спадщину.

Завдання:

1. Зробити зарисовки з натури сучасного мистецького твору на території рідного краю.

6. Самостійна робота

Самостійна робота студентів є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час. Головна мета проведення самостійної роботи полягає у необхідності більш детальнішого розгляду тематики курсу з використанням рекомендованих матеріалів і виконанням практичних завдань.

Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом в межах встановленого обсягу годин із навчальної дисципліни, методичними вказівками викладача. Навчальний матеріал з дисципліни, передбачений для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

Самостійна робота студентів із дисципліни «Історія мистецтв» передбачає:

- активний діалог між викладачем та студентом у процесі навчальної діяльності;
- опрацювання навчальної літератури з курсу;
- самостійне вивчення окремих питань з дисципліни;
- виконання практичних завдань;
- підготовка письмових повідомлень (рефератів, повідомлень, доповідей статей, презентацій тощо);
- виконання творчих завдань (зарисовки, зарисовки з натури, опис творчості відомого художника або стилю в мистецтві тощо)

Перелік питань, винесених на самостійне вивчення

№ п/п	Тематика
1.	Найдавніше мистецтво на території України.
2.	Мистецтво Стародавнього світу
3.	Античне мистецтво
4.	Мистецтво Стародавнього Сходу.
5.	Візантійське мистецтво
6.	Романський та готичний стиль у мистецтві європейського Середньовіччя
7.	Відродження в Італії та на півночі Європи
8.	Українське мистецтво XIV – першої половини XVII
9.	Мистецтво Італії XVII-XVIII ст. Мистецтво Фландрії і Голландії XVII ст.
10.	Мистецтво Іспанії XVII-XVIII ст. та Франції XVII - першої пол. XIX ст. Мистецтво Англії та Німеччини XVIII - першої пол. XIX ст.
11.	Українське мистецтво другої половини XVII – першої половини XIX ст
12.	Стиль модерн та пізній модерн у мистецтві на рубежі XIX
13.	Стиль модерн та пізній модерн у мистецтві на рубежі XIX
14.	Напрями та течії мистецтва XX ст. – поч. XXI ст.
15.	Сучасне українське мистецтво. Мистецтво Тернопільщини.

7. Тренінг та комплексне практичне індивідуальне завдання

Комплексне практичне індивідуальне завдання з курсу «Історія мистецтв» є видом позааудиторної роботи студентів і виконуються ними самостійно у вигляді презентації з використанням новітніх інформаційно-комунікаційних засобів і технологій в процесі вивчення програмового матеріалу.

Виконання КПЗ – важлива та обов'язкова складова курсу, один із залікових кредитів із дисципліни «Електронний документообіг».

Метою КПЗ є оволодіння навичками самостійного вивчення програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, стимулювання творчості студентів і закладання підвалин для їх подальшої науково-дослідної роботи.

Електронна презентація (лат. praesento – передаю) – це інноваційний спосіб публічного подання інформації за допомогою мультимедійних технологій, які уможливають одночасне зорове, слухове, кінестетичне сприйняття інформації.

Підготовка якісної презентації здійснюється поетапно:

1 етап – концептуальне проектування: формування концепції, образу аудіовізуального продукту, визначення його структури, змістової спрямованості, мети, складання сценарію презентації та ескізу продукту, вибір форми та стилю подання наукової інформації;

2 етап – власне проектування: створення шаблонів, заготовок слайдів й основних інформаційних компонентів (текстових фрагментів, графічних об'єктів), наповнення їх відповідним змістом;

3 етап – реалізація задуму: виголошення наукової доповіді з використанням технічних засобів наочності;

4 етап – аналіз результатів: самооцінка й оцінювання учасниками.

Найважливіші принципи розроблення електронних презентацій:

- *оптимальний обсяг*: слайди мають виконувати функцію доповнення, уточнення інформації, тому не повинно бути некоментованих слайдів; велика кількість слайдів викликає втому і відволікає від суті дослідження;

- *урахування інтелектуального горизонту аудиторії* (рівня підготовленості публіки): кожне слово, твердження, поняття, схема, графік повинні бути зрозумілими присутнім; абстрактні положення потрібно супроводжувати конкретними фактами, цитатами, відеофрагментами;

- *науковість і достовірність*: інформація у вигляді яскравих динамічних зображень не повинна суперечити чи спотворювати реальні факти, має бути однозначною, текстові матеріали повинні бути грамотними;

- *логічність*: між поданим у вигляді тверджень та ілюстрацій матеріалом, викладеними поняттями повинні легко простежуватися причинно-наслідкові зв'язки; кожна частина аудіовізуальної інформації має бути завершеним мікроповідомленням;

- *урахування особливостей «екранної комунікації»* (сприйняття інформації з екрана): читання є тривалішим процесом, аніж споглядання, тому текстову інформацію слід мінімізувати, натомість скористатися схемами, діаграмами, рисунками, фотографіями, анімацією, фрагментами фільмів; повинен бути

продуманий темпоритм появи різних елементів презентації, їх послідовності, використання анімаційних прийомів (ефектів раптовості, плинності, мерехтіння тощо);

- *естетичність*: розмір шрифту текстового матеріалу повинен бути таким, щоб літерна інформація добре сприймалася навіть у великому приміщенні; домірність кольорів, витриманість стилю в оформленні слайдів, тон не повинен відволікати увагу від розташованого на ньому тексту.

Оцінюється електронна презентація за такими критеріями:

- логічність у викладі наукової інформації;
- якість оформлення матеріалів;
- відповідність форми і змісту;
- ступінь емоційного впливу на аудиторію.

Захист КПЗ відбувається у встановлені терміни відповідно до робочого плану курсу та затвердженого графіку модульного контролю.

Варіанти КПЗ із дисципліни «Історія мистецтв» (презентація) на вибір.

Творчість Мазаччо, С.Боттічеллі, Донателло, Фра Анжеліко, Джотто, Леонардо да Вінчі, Рафаеля Санті, Мікеланджело, Джорджоне, Тиціана, Тінторетто, П.Веронезе, Ян Ван Ейка, Р. ван дер Вейдена, Г. ван дер Гуса, Г. Мемлінга, Г.Босха, П.Брейгеля Старшого, А.Дюрера, Ріменшнейдера, М. Грюнвальда, Л. Кранах, Г. Гольбейна Молодшого, Ж.Фуке, Ж.Гужона, Ж.Пілона, Дж.-Л.Берніні, Ф.Борроміні, М.Караваджо, Дж.Крепі, А.Маньяско, Ф.Гварді, П.Рубенса, Ван Дейка, Ф.Гальса, Рембрандта, Ель Греко, Х.Рібери, Ф.Сурбарана, Д.Веласкеса, Ф.Гойї, Н.Пуссена, К.Лоррена, Ж.де Латура, А.Ватто, Ф.Буше, Ж.О.Фрагонара, Ж.Б.С.Шардена, Е.М.Фальконе, Ж.-А.Гудона, Ж.-Л.Давида, А.Гро, Ж.-О.-Д.Енгр, Т.Жеріко, Е.Делакруа, У.Хогарта, Т.Гейнсбора, Рейнольда, Д.М.Тернера, Дж.Констебля, О.Рунге, К.Д.Фрідріха, Овербека, Корнеліуса, Швінда, Е.Мане, К.Моне, О.Ренуара, Ж.Сера, П.Сіньяка, Е.Дега, П.Гогена, Ван Гога та ін.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Історія мистецтва» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: стандартизовані тести; поточне опитування; залікове модульне тестування та опитування; наскрізні проекти; командні проекти; аналітичні звіти, реферати, есе; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; оцінювання результатів КППЗ; студентські презентації та виступи на наукових заходах; розрахункові роботи; завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо; ректорська контрольна робота; комплексний іспит; екзамен; інші види індивідуальних та групових завдань.

Види роботи студента:

1. Робота на практичних заняттях

- участь в обговоренні питань;
- презентаційні виступи на заняттях;
- застосування кейс-методу;
- активна участь у ділових іграх, дебатах;
- розв'язання тестових завдань.

2. Самостійна робота:

- робота з джерелами;
- презентація результатів;
- виконання студентського проєкту (КППЗ).

3. Контрольні зрізи (написання модульної роботи).

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

1 семестр – залік.

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (Тренінг, КППЗ)
30%	40%	30%
1. Усне опитування (тестування) на заняттях: 5 тем по 8 балів – мах 40 балів. 2. Письмова робота – мах 60 балів.	1. Усне опитування (тестування) на заняттях: 4 теми по 8 балів – мах 40 балів. 2. Письмова робота – мах 60 балів.	1. Підготовка КППЗ – мах 40 балів. 2. Захист КППЗ – мах 40 балів. 3. Участь у тренінгах – мах 20 балів.

Шкала оцінювання

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
	залік
90-100	зараховано
89-70	
60-69	
26-59	не зараховано
1-25	

2 семестр – екзамен.

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (РКР)	Заліковий модуль 3 (тренінг, КППЗ)	Заліковий модуль 4 (екзамен)	Разом
20 %	20 %	20 %	40%	100 %
1. Усне опитування під час занять. (3 теми по 10 балів = 30 балів) 2. Письмова робота = 70 балів.	1. Усне опитування під час занять (4 теми по 10 бали = 40 балів). 2. Письмова робота = 60 бали.	1. Написання та захист КППЗ = 80 балів. 2. Виконання завдань під час тренінгу = 20 балів.	1. Тестові завдання (5 тестів по 6 балів за тест) – макс. 30 балів 2. Теоретичні питання (2 питання) – по 35 балів, макс. 70 балів.	

Шкала оцінювання

<i>За шкалою ЗУНУ</i>	<i>За національною шкалою</i>	<i>За шкалою ECTS</i>
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-16
2.	Прикладне програмне забезпечення загального призначення (засоби Microsoft)	1-16
3.	Інформаційна мережа ІНТЕРНЕТ	1-16

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

16. Аалтонен Г. Історія архітектури [пер.з англ.. М.Кошкіна]. Х.: Фактор, 2012. 256 с.
17. Абрамкіна Д. Мистецтво епохи Відродження. Парний портрет. *Мистецтво та освіта*. 2011. № 3. С. 39-42.
18. Абрамович, С. Д. Церковне мистецтво: навчальний посібник для студ. вузів. К. : Кондор, 2005. 206 с.
19. Айзексон В. Леонардо да Вінчі. Київ: Наш формат, 2019. 488 с.
20. Александр Мурашко: український художник європейського масштаба *Великие художники*. 2004. №28. С.28-31.
21. Александрович В. Українське мистецтво другої половини ХУІІ століття. *Історія в школах України*. 2004. №6. С.50-53.
22. Андрієвська О. Б. Образотворче мистецтво Далекого Сходу. Естетичний феномен китайського живопису: художня культура : 11 клас. *Мистецтво в школі. Музика. Образотворче мистецтво. Художня культура*. 2015. № 10. С. 24–28.
23. Антонович Е. А. Декоративно-прикладне мистецтво : посібник для студентів художньо-графічного факультету педінститутів / Е. А. Антонович, р. В. Захарчук-Чугай, М. Є. Станкевич. – Львів : Світ, 1992. – 271 с. : іл.
24. Архітектори Тернопілля/ упорядник В.А.Барна. Тернопіль: ТОВ «Терно-граф», 2017. 240 с.:іл.
25. Архітектура і мистецтво Київської Русі. *Все для вчителя*. 2011. № 25/27. С. 74-79.
26. Архітектура та образотворче мистецтво ХУІІст. *Всесвітня література та культура в навчальних закладах України*. 2004. №7. С.13-14.
27. Архітектура та образотворче мистецтво ХУІІст. *Всесвітня література та культура в навчальних закладах України*. 2004. №7. С.13-14.
28. Безклубенко С. Д. Всезагальна теорія та історія мистецтва. К. : Б. в., 2003. 261 с.
29. Березіна І. В. Історія зарубіжного мистецтва : навч. посіб. для студентів мистец. спец.; М-во освіти і науки України, Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка. Кам'янець-Подільський : Сисин О. В. : Абетка, 2015. 75 с.
30. Бугай В. М. Архітектура історичного міста. Монументальне мистецтво: [урок мистецтва]. *Все для вчителя*. 2013. № 8. С. 55–57.
31. Бушак С. Художники-автори українських народних картин типу "Козак Мамай". *Чумацький шлях*. 2008. № 5. С. 23-25.
32. Вінсент Ван Гог: людина і художник: до 160-річчя видатного художника / підгот. Олена Подобед. *Історія України. Шкільний світ*. 2013. № 7. С. 8–10.
33. Гонтова Л. Українське мистецтво. ІІ половина ХХ ст. К. : Ред. загальнопед. газ., 2005. 112 с.
34. Горбик О. О. Історія світової середньовічної архітектури. Частина 1: Християнське храмування пізньоримської імперії (І–V ст.). Архітектура Візантії (V–XV ст.). Архітектура Кавказу (Грузії та Вірменії, V–XIII ст.) Київ : Фенікс, 2015. 224 с.

- 35.Графіка. Декоративно-прикладне мистецтво: каталог музейної збірки : [в 2 ч.]. Ч. 2 / Тернопільський обл. худ. музей ; авт. вступ. ст. І. Дуда ; [упоряд. О. М. Войтович, С. М. Бошко, О. Р. Ваврик [та ін.] ; за ред. І. М. Дуди. Тернопіль : Астон, 2008. 144 с.
- 36.Довженко Н., Забашта Р. ДОБА БРОНЗИ. Давня скульптура і пластика України. Київ: Родовід, 2009. 176с.
- 37.Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення / за заг. ред. Стівена Фартінга ; передм. Річарда Корка ; [пер. з англ. А. Пітика та ін.]. Харків : Vivat, 2019. 576 с.
- 38.Кашуба-Вольвач О. Українська академія мистецтва. Історія заснування та фундатори. Київ: Родовід, 2015. 272 с.
- 39.Коляда І. Казимир Малевич. Харків: Фоліо, 2018. 128 с.
- 40.Кравченко, Ярослав Охримович. Історія зарубіжного мистецтва : навч.-метод. посіб. / Ярослав Кравченко, Мелінда Стась ; М-во освіти і науки України, Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, Ін-т пед. освіти соц. роботи і мистец., Каф. образотв. та декоративно-прикладного мистец. Черкаси : Вид. від. ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2009. 81 с.
- 41.Куліш О. А. Історія зарубіжного мистецтва : навч. посіб., [відп. ред. С. В. Кашуба]. Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2015. 275 с.
- 42.Лукань В. Г. Історія українського мистецтва: конспект курсу лекцій; МОНМС України, Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2012. 192 с.
- 43.Мистецтво Японії: нецке, окімоно / підгот. Є. Г. Орлова. *Мистецтво в школі. Музика. Образотворче мистецтво. Художня культура.* 2011. № 6. С. 13-21.
- 44.Найден О. Марія Приймаченко 100. Київ: Родовід, 2009. 200с.
- 45.Народне мистецтво Тернопільщини: альбом / авт.-упоряд. М. Білоус ; ред. В. Барна. Тернопіль : Тернограф, 2006. 88 с.
- 46.Народне мистецтво/Національна спілка майстрів народного мистецтва України.2001. №1-2.
- 47.Народне мистецтво/Національна спілка майстрів народного мистецтва України.2001. №3-4.
- 48.Народне мистецтво/Національна спілка майстрів народного мистецтва України.2003. №1-2.
- 49.Немцова В. Харківська пейзажна школа. Остання чверть ХІХ початок ХХ століття. Київ: Родовід, 2009. 272 с.
- 50.Панфілова О. Г., Рублевська Н.В., Тарасюк І.І. Історія зарубіжного мистецтва: навчально-методичний посібник. Ч. 1. Тернопіль : [Вектор], 2016. 171 с.
- 51.Станкевич.М. Бучач та околиці. Маленькі образки. – Львів: СКІМ, 2010. -256 с.
- 52.Тищенко, О. Р. Історія декоративно-прикладного мистецтва України (ХІІІ - ХVІІІ): навчальний посібник. К. : Либідь, 1992. 192 с.
- 53.Українське мистецтво та архітектура кінця ХІХ - початку ХХ ст. / відп. ред. Н. Ю. Асєєва. К. : Наук. думка, 2000. 240 с. : іл.
- 54.Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії. Вип. 5 / редкол.: Г. А. Скрипник, Т. В. Кара-Васильєва, О. С. Найден [та ін.]. К. : ІМФЕ ім. М.Т.Рильського, 2004. 270 с.

55. Ханко В. Лекції з історії мистецтва / Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю.Кондратюка. Каф. образотв. мистецтва. К. : Ханко, 2007. Зшиток 1. 2-е вид. Історія зарубіжного мистецтва від палеоліту до XII ст., 2007. 51 с.
56. Ходж А. Н. Історія мистецтва : живопис від Джото до наших днів : [пер. з англ]. Х. : Pelican, 2012. 208 с.
57. Хома І. Я., Сова А. О., Мина Ж. В.. Історія української культури. Навчальний посібник. Друге видання, доповнене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. 356 с.
58. Художник, який відкрив Україну світу: 155 років від дня народження Миколи Пимоненка / підгот. Віктор Шпак // *Урядовий кур'єр*. 2017. 18 бер. (№ 52). С. 7.
59. Художня культура світу. Європейський культурний регіон / Н. Є. Миропольська, Е. В. Белкіна, Л. М. Масол, О. І. Оніщенко – Київ : Вища школа, 2001. – 191 с.
60. Черкес Б. Національна ідентичність в архітектурі міста. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2008. 268 с.
61. Черкес Б. С., Лінда С. М. Архітектура сучасності: остання третина ХХ – початок ХХІ століть. Навчальний посібник. Друге видання. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 384 с.
62. Шевцова Г. Історія японської архітектури і мистецтва : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.]; М-ва освіти і науки, молоді та спорту України, Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. – К. : Грані-Т, 2011. 231 с. : іл., табл.
63. Шевцова Г.В. Генеза української дерев'яної церкви: світовий контекст і унікальність. Харків-Київ: Видавець Олександр Савчук, 2019. 276 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Короткий курс лекцій з дисципліни «Історія мистецтв» (https://studme.com.ua/1691041013552/kulturologiya/istoriya_iskusstv_.htm)
2. ТОП-10 найбільших і найдавніших музеїв світу (<http://prostir.museum/ua/post/11847>)
3. Первісне мистецтво (https://stud.com.ua/13555/kulturologiya/pervisne_mistetstvo)
4. Мистецтво стародавнього Єгипту та Месопотамії https://stud.com.ua/13557/kulturologiya/mistetstvo_starodavnogo_yegiptu_mesopotamiyi
5. Історія мистецтв - Підручники для студентів онлайн (https://stud.com.ua/13552/kulturologiya/istoriya_mistetstv)
6. Історія мистецтв - Навчальні матеріали онлайн (https://pidruchniki.com/75202/kulturologiya/istoriya_mistetstv)
7. Мистецтво XVII–XVIII ст. в Україні - Історія мистецтв -
8. (https://pidruchniki.com/75226/kulturologiya/mistetstvo_xvii-xviii_ukrayini).